

Рівень вищої освіти	Перший бакалаврський)
Код і найменування спеціальності	051 Економіка
Тип і назва освітньої програми	ОПП Економіка і міжнародний бізнес
Курс, семестр	1 курс, 1 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю	Кількість кредитів ЄКТС – 3, Загальна кількість годин – 90, із яких: лекцій – 16 год., практичних занять – 14 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова (и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій, кафедра економіки та міжнародних економічних відносин
Контактні дані розробника(ів)	<i>Викладачка: Загребельна Ірина Леонідівна</i> , к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин <i>Контакти:</i> аудиторія 464, (ПДАУ, навчальний корпус № 4) <i>e-mail:</i> iruna.zagrebelsna@pdau.edu.ua <i>Сторінка викладачки:</i> https://www.pdau.edu.ua/people/zagrebelsna-iryna-leonidivna
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна.
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Вивчення дисципліни «Університетська освіта» ґрунтується на загальних поняттях про вищу освіту та навчання в закладах вищої освіти, які формуються при вивченні предметів шкільної програми.
Компетентності	загальні: ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
Програмні результати навчання	ПРН 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу. ПРН 2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в

	соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя. ПРН 14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
Навчальна дисципліна передбачає набуття загальних компетентностей та комплексу соціальних навичок (soft skills), притаманних сучасному фахівцю: комунікативні (комунікабельність, виховання потреби систематичного оновлення своїх знань для їх практичного застосування, проведення презентації, робота в команді, зворотний зв'язок); когнітивні та інформаційні (логіка, бажання навчатися, критичне мислення, самоорганізація); креативні (генерація нових ідей та інноваційних рішень); безконфліктність (вміння врегульовувати суперечності між членами команди або зацікавленими сторонами в процесі реалізації проектів).	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Підготовка студентів до навчання у закладі вищої освіти, відповідно до сучасних інтеграційних процесів у міжнародній освіті в контексті Болонської декларації, послідовний цільовий виклад основних питань, які допоможуть студентам першого курсу швидко адаптуватися до «нового» для них освітнього середовища відповідно до сучасних освітніх тенденцій, вимог Європейського простору вищої освіти, особливостей освітньої діяльності в університеті.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Вища освіта в контексті Болонського процесу Тема 2. Організація освітнього процесу в закладі вищої освіти Тема 3. Академічна доброчесність та протидія корупції Тема 4. Академічна доброчесність у письмових роботах Тема 5. Соціально-культурна інфраструктура закладу вищої освіти Тема 6. Студентське самоврядування як невід'ємна складова демократизації вищої школи Тема 7. Фахова підготовка у закладі вищої освіти	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
Словесні методи (лекція, розповідь-пояснення, бесіда), наочні (ілюстрування, демонстрування); практичні методи (вправи; робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, підготовка реферату/доповіді); методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу та новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації); інтерактивні методи (дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій, кейс-метод, «Мозковий штурм»); комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання); методи усного контролю (опитування, бесіда, доповіді); методи письмового контролю (письмове виконання практичних завдань, самостійна робота, творче завдання, розв'язування тестів).	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала оцінювання результатів навчання	Наведені в Додатку до Силабусу
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
– щодо термінів виконання та перескладання	Терміни виконання та перескладання регламентуються Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті http://surl.li/qhurvx та Положенням про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті http://surl.li/dcddab . Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання LMS Moodle), до яких має бути виконано певне завдання.
– щодо академічної доброчесності	Нормативно-правові акти стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці «Академічна доброчесність» сайту ПДАУ http://surl.li/irohph . Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності

	<p>http://surl.li/sbyeab та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету http://surl.li/cbcoqm.</p> <p>Виконані завдання здобувачами вищої освіти мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час практичних занять заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.</p>
<p>– щодо відвідування занять</p>	<p>Не дозволяються пропуски занять та запізнення з неповажних причин. Здобувачі освіти повинні приймати активну участь під час проведення занять, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи, що є допуском до підсумкового контролю. В умовах впровадження дистанційної форми навчання за наявності об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, індивідуальний графік, знаходження на карантині тощо) та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватися самостійно, на засадах академічної доброчесності. При цьому щотижня здобувач вищої освіти має звітувати через електронну пошту, або через систему дистанційного навчання LMS Moodle про стан виконання завдань.</p>
<p>– щодо зарахування результатів неформальної \ неформальної освіти</p>	<p>Здобувачі вищої освіти мають право на перезарахування результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету http://surl.li/britcc. Здобувачі можуть самостійно на платформах онлайн-освіти, шляхом участі у короткострокових навчальних програмах і проєктах (з видачею сертифіката) опановувати навчальний матеріал, який за змістом дозволяє набути очікувані навчальні результати дисципліни.</p>
<p>– щодо оскарження результатів оцінювання</p>	<p>Порядок оскарження результатів оцінювання здобувачів вищої освіти регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті http://surl.li/blxujj. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету.</p>
<p>РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ</p>	

Основні

1. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII зі змінами і доповненнями. URL :

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

2. Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті: Наказ ректора № 275 від 15 вересня 2021 р. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/10012021polozhennyapro-osvitniyprocespravlene.pdf>.

3. Аніловська Г.Я., Марушко Н.С., Томаневич Л.М. Університетська освіта: навчальний посібник (рек. МОН України). 3-є вид. В-во Магнолія. 2021. 304 с.

4. Дорогань-Писаренко Л., Безкровний О., Лега О., Песцова-Світалка О. Університетська освіта: навч. посіб. Полтава: ПДАА, 2020. 142 с. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/0e6720a3-b02f-4d1d-86df-ead9f122049c/content>.

5. Товканець Г. Університетська освіта. Навчальний методичний посібник. К. Вид-во «Кондор». 2018. 182 с.

Допоміжні

1. Вавренюк С.А. Організаційно-правовий механізм державного управління вищою освітою України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 17. С. 54-58.

2. Галич О.А., Світлична А.В., Загребельна І.Л. Вища освіта в Україні: виклики і перспективи. *Модернізація освітньої діяльності та проблеми управління якістю підготовки фахівців в умовах діджиталізації*: матеріали 52-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів (м. Полтава, 24-25 лютого 2021 р.). Полтава: ПДАА, 2021. С. 111-114.

3. Дядик Т.В., Загребельна І.Л., Касян К.А. Вплив сучасної освіти на формування конкурентоспроможної особистості – фахівця. *Інфраструктура ринку*. 2022. № 63. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2022/63_2022/25.pdf.

4. Дядик Т.В., Загребельна І.Л. Тренди вищої освіти в Україні. *Актуальні питання забезпечення якості вищої освіти: матеріали 55-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів*. Полтава: ПДАУ, 2024. С. 125-127. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/9729/zbirnykmetodkonferenciya2024.pdf>.

5. Дядик Т.В., Загребельна І.Л., Світлична А.В. Формування «колеса бренду» закладу вищої освіти та його просування на ринку освітніх послуг. *Науковий економічний журнал «Інтелект XXI»*. №3. 2021. С. 7-81. URL: http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2021/2021_3/16.pdf.

6. Дячков Д.В., Світлична А.В. Штучний інтелект: перспективи і виклики використання в освітньому процесі. *Успіхи і досягнення у науці*. 2024. №5(5). С.834-842.

7. Кирилюк Є., Дядик Т., Левченко В. Менеджмент проєктів енергозбереження та інвестицій в енергоощадні заходи в навчальних закладах. *Journal of Innovations and Sustainability*. 2022. Vol. 6, № 4. URL: <https://is-journal.com/is/article/view/210/119>.

8. Кодекс академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету: Наказ ректора № 264 від 21 серпня 2024 р. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/9854/kodeksdobrochesnostinasayt.pdf>.

9. Світлична А.В., Дядик Т.В., Загребельна І.Л. Вища освіта в Україні: виклики сьогодення. *Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»): журнал*. 2022. № 2(7) 2022. С. 623-633. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/1129/1126>.

10. Світлична А.В., Дядик Т.В., Загребельна І.Л. Особливості формування та просування бренду закладу вищої освіти. Матеріали 53-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів «Сучасні освітні технології та інноваційні методики навчання в підготовці здобувачів вищої освіти: досвід та перспективи». Полтава. 2022. С. 110-112.

11. Світлична А.В., Загребельна І.Л. Вища освіта в Україні в умовах воєнного стану. Матеріали конференції професорсько-викладацького складу ПДАУ за результатами науково-дослідної роботи 2021-2022 років. Полтава: ПДАУ, 2023. С. 112-113.

12. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). К.: ТОВ «ЦС», 2015. 32 с.

13. Стратегія та сучасні тенденції розвитку університетської освіти України в контексті Європейського простору вищої освіти URL: <http://www.mon.gov.ua/images/education/higher/bolpr/strateg.doc>.

14. Стратегія та сучасні тенденції розвитку університетської освіти України в контексті Європейського простору вищої освіти URL:

<http://www.mon.gov.ua/images/education/higher/bolpr/strateg.doc>.

15. Cambridge Academic English. An Integrated Course for EAP Intermediate student's Book. Cambridge University Press. Великобританія. 2012. 180 с.

16. Jenson, J., & Droumeva, M. Revisiting the media generation: Youth media use and computational literacy instruction. *E-Learning and Digital Media*, 14(4), 2017. P. 212-225.

17. Panasenko N., Myrna O., Svitlychna A. Integrated assessment of the corruption level in the world. *Economic Annals-XXI*. 2021. №191(7-8(1)). P. 4-15. DOI: <https://doi.org/10.21003/ea.V191-01>. URL: <http://ea21journal.world/index.php/ea-v191-01>.

18. Parchomiuk, M., Zubrzycka-Maciąg, T. Pracujący studenci. Wybrane korelaty konfliktu i wzbogacenia. *Forum Oświatowe*, vol. 29(1), 2017. p. 149-166.4.

19. Westfall-Rudd, D., Vengrin, C., and Elliott-Engel, J. (eds.) *Teaching in the University: Learning from Graduate Students and EarlyCareer Faculty*. Blacksburg: Virginia Tech College of Agriculture and Life Sciences. 2022. <http://surl.li/gpclfn>

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. URL: <https://naqa.gov.ua/>

2. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>.

3. Офіційний сайт Держкомстату України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

4. Офіційний сайт Полтавського державного аграрного університету. URL: <http://www.pdau.edu.ua>.

5. Положення про освітню діяльність ПДАУ URL: <https://www.pdau.edu.ua/content/polozhennya-pro-osvitnyu-diyalnist>.

Реквізити затвердження

Схвалено на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, протокол від 03 вересня 2024 року № 1

Додаток до силабусу
**СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти						Разом
	Обговор. теорет. питань	Розв'яз. тестів	Виконання завдань самостійної роботи				
			Письмове завдання	Глосарій	Реферат	Презентація	
Тема 1. Вища освіта в контексті Болонського процесу	3	2	3	2			10
Тема 2. Організація освітнього процесу в закладі вищої освіти	3	2	3	2			10
Тема 3. Академічна доброчесність та протидія корупції	3	2	3	2			10
Тема 4. Академічна доброчесність у письмових роботах	3	2	3	2			10
Тема 5. Соціально-культурна інфраструктура закладу вищої освіти	3	2	3	2			10
Тема 6. Студентське самоврядування як невід'ємна складова демократизації вищої школи	3	2	3	2			10
Тема 7. Фахова підготовка у закладі вищої освіти	3	2	3	2			10
За будь-якою темою на вибір					10		10
За будь-якою темою на вибір						20	20
Разом	21	14	21	14	10	20	100

Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчий на 25% бал.

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим і навчальним планом – залік.

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Шкала та критерії оцінювання обговорення теоретичних питань

Кількість балів	Критерії оцінювання
2-3	відповідь правильна, обґрунтована, осмислена та характеризує наявність спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, критичне осмислення проблем у навчанні. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання та повністю відображає визначений результат навчання за темою.
1-2	відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена, характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності та неповноту засвоєння результату навчання.
0-1	відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення, характеризує застосування знань при виконанні завдань за зразком, але з неточностями.

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
0-2	По кожній темі 10 тестових завдань. Бали: від 0-2 (по 0,2 балів за кожною правильною відповідь)

Шкала та критерії оцінювання підготовки реферату

Кількість балів	Критерії оцінювання
7-10	проблема, яка розглядається в рефераті, викладена повно, послідовно, логічно; список використаних джерел 5-6 позицій, відповідає діючому стандарту оформлення бібліографії: здобувач при захисті реферату повністю демонструє засвоєний результат навчання за темою реферату.
4-6	тема реферату викладена досить повно, але є певні недоліки щодо відповідності результату навчання, логіці викладу; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки, здобувач при захисті реферату/есе не повністю володіє матеріалом щодо результату навчання за темою реферату/есе.
0-3	тема реферату нерозкрита або ж повністю не розкриває заявлений результат навчання, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами, здобувач відмовляється від захисту.

Шкала та критерії оцінювання підготовки презентації

Кількість балів	Критерії оцінювання
15-20	зміст презентації відповідає темі та результату навчання; наявність творчого підходу складання презентації; якісно підготовлена практична розробка, дотримані всі вимоги щодо технічного й естетичного оформлення роботи і орфографічних вимог, наявності електронного (на носіїві) матеріалу презентації.
7-14	наявність незначних недоліків у відповідності теми презентації заявленому результату навчання, виконанні презентації та її оформленні.
0-6	наявність суттєвих недоліків або ж повній невідповідності теми презентації результату навчання, вимогам щодо обсягу, оформлення та викладу змісту презентації.

Шкала та критерії оцінювання питань самостійної роботи (письмове завдання)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2-3	вірно розкриті питання самостійної роботи; з.в.о. демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі; аргументовано обґрунтовує свою думку; відповідь містить обґрунтовані висновки.
0-1	з.в.о. демонструє поверхневі знання і розуміння основних положень питання; наявні суттєві помилки; висновки неповні.

Шкала та критерії оцінювання питань самостійної роботи (глосарій)

Кількість балів	Критерії оцінювання
1-2	Глосарій складено за максимальною кількістю термінів з теми (до 10 термінів)
0-1	Глосарій складено за мінімальною кількістю термінів (1-2 терміни)